

volajících zejména po dopracování zákona, však zákon patrně dozná ještě řady změn, a to nejen ohledně plánované doby účinnosti. Může se také stát, že se dočká i nového přepracování. Ačkoliv totiž podle uplatněných připomínek panuje v řadách subjektů zabývajících se výkonem sociální práce i v odborné veřejnosti poměrně jasná shoda na tom, že samostatný zákon o sociálních pracovnících je krok potřebný a jeho vytvoření kvitují, stávající podoba návrhu je v mnoha ohledech nedostatečná. Podle uplatněných připomínek chybí například vyjasnění vazeb na ostatní zákony související s výkonem sociální práce, dořešení obsahu samotného pojmu sociální práce, posouzení přínosů registru sociálních pracovníků a stanovení některých aspektů procesního postupu při registraci sociálního pracovníka, rozvedení povinnosti vést dokumentaci atd.⁶ Některé subjekty, které uplatnily připomínky, pak také vyjádřily pochybnosti, že namísto avizovaných cílů povede navrhovaný zákon ke snížení počtu sociálních pracovníků, k vyšší administrativní zátěži nebo ke zhoršení dostupnosti sociální pomoci.

Jakkoliv je však nyní budoucí podoba zákona o sociálních pracovnících nekonkrétní, návrh je možné považovat již teď za cenný krok směrem k profesionalizaci sociální práce. Již proto, že tvůrci návrhu vyslyšeli volání po nutnosti výkon sociální práce systematicky upravit a posunuli teoretické diskuze o potřebě komplexní právní úpravy sociální práce do fáze tvorby

Návrh zákona o sociálních pracovnících je v tuto chvíli na samém začátku legislativního procesu.

konkrétního právního předpisu. Díky stávajícímu návrhu, souvisejícím odborným diskuzím a proběhlému připomínkovému řízení se také formuje do jasnějších obrysů, co všechno by měl zákon o sociálních pracovnících upravovat a za jakých podmínek. Lze jen doufat, že se tyto poznatky promítnou do výsledné podoby zákona (ať už se bude jednat o přepracovaný stávající návrh, či návrh zcela nový) a zákon nakonec bude přijat v podobě, která skutečně přinese kýžené zlepšení kvality výkonu sociální práce, podmínek pro sociální pracovníky a zejména lepší dostupnost sociální péče pro každého, kdo ji potřebuje. ■

ombudsman

veřejný ochránce práv

Superdávka bude motivační a lépe zacílí pomoc na potřebné

Systém dávek státní sociální podpory se po třiceti letech dočká modernizace. V současnosti vyplácí stát lidem přídavky na děti, příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Každá z dávek má své podmínky a svůj formulář.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Čtyři dávky jednou ranou

Od října letošního roku má vejít v platnost nový systém – jednodušší a efektivnější. Jedna superdávka nahradí stávající čtyři. Také jednotlivé formuláře žádostí nahradí jeden společný. „V případě, kdy rodina čelí nedostatku financí, není třeba, aby složité žádala o vícero dávek podle různého účelu, když společným a hlavním jmenovatelem je právě ten nízký, případně nulový příjem,“ objasňuje Lucie Malá z odboru sociálních a rodinných dávek MPSV. Superdávka automaticky posoudí nárok na všechny složky současně, což může žadatelům přinést více podpory. „Některé lidi nenapadne požádat o víc dávek, i když by na ně měli nárok. Teď se všechny nároky posoudí automaticky v rámci jedné žádosti, takže si mnozí polepší,“ říká k revizi dávek ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka a dodává: „Zárovenň ale ti, co dlouhodobě nemají zájem pracovat, si určitě pohorší, protože dávka je nastavena tak, aby pomáhala potřebným, nikoli povalečům, kterým se nechce do práce.“ A jak to bude fungovat v praxi?

Superdávka bude složena ze čtyř složek: bydlení, živobytí, bonus na dítě a pracovní bonus. Složka pracovní bonus bude náležet každému žadateli, který má příjmy ze zaměstnání. Ti, kteří nepracují, ale přitom by mohli, nejenže tuto složku nebudou moci čerpat, ale nebudou mít ani nárok na zbylé části dávky. Z podmínky jsou samozřejmě vyjmuty osoby, které z objektivních důvodů pracovat nemohou, a to jak

z důvodu věku, zdravotního stavu či péče o závislou osobu (malé dítě nebo osobu se zdravotním postižením). Na dávku bude mít nárok i nezaměstnaný v evidenci úřadu práce. Součástí systému bude navíc majetkový test žadatelů, který má předejít zatajování majetku. Úředníci si nově od svých kolegů vyžádají výpis z registru vozidel, katastru nemovitostí a potvrzení o zůstatku na účtu od banky žadatele. „Mezi lidmi kolují informace, že jim budeme lustrvat bankovní účty a kontrolovat, za co utrácí. Já chci říct, že to je úplný nesmysl – nikdo nikomu na účet nahlízet nebude, banka jen úřadu poskytne potvrzení o výši aktuálního zůstatku,“ doplňuje Jurečka.

Pomoc seniorům v podobě dávek i slevy na pojistném

Dávka typicky pomůže domácnostem samoživitelů s dětmi, invalidních důchodců nebo seniorů, kteří nemají tolik možností si finančně polepšit, a jsou tedy nejvíce ohroženi chudobou. Pro seniory, kteří ještě mají chuť si v důchodu přivydělat, přineslo navíc MPSV od ledna 2025 změnu v podobě slevy na sociálním pojištění. O slevu ve výši 6,5 % z vyměřovacího základu je potřeba požádat zaměstnavatele. Nárok na ni mají i důchodci pracující jako OSVČ. ■

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Od října letošního roku má vejít v platnost nový systém – jednodušší a efektivnější. Jedna superdávka nahradí stávající čtyři. Také jednotlivé formuláře žádostí nahradí jeden společný.